

Niniejsza polityka obowiązuje w Grupie Santander a jej treść została odpowiednio zaadaptowana do stosowania w Santander TFI S.A.

1. Wprowadzenie

Grupa Santander wraz ze spółkami zależnymi (dalej: "**Santander**") może poprzez swoją działalność inwestycyjną wywierać istotny wpływ na społeczeństwo i środowisko.

Z drugiej strony, aspekty środowiskowe, społeczne i zarządcze (zwane dalej "ESG") mogą wywierać wpływ na inwestycje.

W związku z powyższym w branży zarządzania aktywami panuje zgodność co do tego, że uwzględnianie aspektów ESG w decyzjach inwestycyjnych przyczynia się do lepszego zarządzania ryzykiem oraz do odkrywania nowych możliwości generowania wartości dla klientów i całego społeczeństwa.

Działając w charakterze zarządzających aktywami, Santander zobowiązany jest w ramach swoich obowiązków powierniczych do kierowania się zawsze długofalowym interesem swoich klientów. W celu wypełnienia tego obowiązku konieczne jest branie pod uwagę zarówno aspektów finansowych jak i pozafinansowych, aby mieć pełniejszy obraz zarządzanych aktywów, co często przekłada się na podejmowanie bardziej świadomych decyzji inwestycyjnych.

Dlatego też celem Santander jest działanie w sposób odpowiedzialny, poprzez podejmowanie szeregu zobowiązań wykraczających poza wymagania prawne, lepsze zarządzanie czynnikami ryzyka i szansami (również tymi związanymi ze zrównoważonym rozwojem) oraz dążenie do osiągnięcia celów finansowych klientów, przy jednoczesnym przyczynianiu się do zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw i społeczeństwa.

Celem Santander jest dążenie do maksymalizacji swojego wkładu w zrównoważony rozwój, promowanie pozytywnego wpływu naszych działań, mając jednocześnie świadomość, że mogą one generować niekorzystne skutki dla zrównoważonego rozwoju, którymi należy właściwie zarządzać, starając się je minimalizować, gdy jest to konieczne, mając na uwadze, aby zawsze działać w najlepszym interesie klienta.

Podejście Santander do odpowiedzialnego społecznie inwestowania jest inspirowane przez Zasady Odpowiedzialnego Inwestowania Organizacji Narodów Zjednoczonych:

- Uwzględnianie czynników ESG w analizie inwestycyjnej oraz procesach podejmowania decyzji;
- Uwzględnianie czynników ESG w politykach i praktykach właścicielskich;
- Domaganie się ujawniania informacji związanych z kwestiami ESG od podmiotów, w które inwestuje Santander;
- Promowanie akceptacji i wdrażania Zasad Odpowiedzialnego Inwestowania w branży inwestycyjnej;
- Współpraca mająca na celu zwiększenie efektywności Santander we wdrażaniu Zasad;
- Raportowanie działań podejmowanych przez Santander i postępów we wdrażaniu Zasad.

Niniejsza polityka określa społecznie odpowiedzialne podejście Grupy Santander do inwestycji (zwane dalej "SRI") oraz definiuje kryteria brane pod uwagę przy włączaniu zmiennych ESG do procesu inwestycyjnego. Uwzględnia ona również inne istotne aspekty stanowiące element obowiązków powierniczych, takich jak wykonywanie praw głosu czy działania związane z zaangażowaniem, które są szczegółowo opisane w odpowiednich politykach określonych w tym zakresie.

2. Zakres zastosowania

Polityka społecznie odpowiedzialnego inwestowania Grupy Santander jest udostępniana lokalnym jednostkom we wszystkich regionach geograficznych jako dokument referencyjny, wprowadzający zasady, jakie należy stosować w przedmiotowym zakresie niniejszej polityki.

Każda jednostka lokalna jest odpowiedzialna za sporządzenie i zatwierdzanie własnych przepisów wewnętrznych w celu umożliwienia lokalnego stosowania postanowień niniejszej polityki, z uwzględnieniem modyfikacji, które w stosownych przypadkach mogą okazać się absolutnie niezbędne w celu zapewnienia zgodności i możliwości wypełniania wymogów prawnych i regulacyjnych oraz oczekiwań organów nadzoru.

Polityka ta powinna być stosowana w odniesieniu do wszystkich aktywów, sektorów i krajów, w których Santander dokonuje inwestycji za pośrednictwem swoich produktów inwestycyjnych. Proces inwestycyjny określony w sekcji 4 niniejszej polityki ma zastosowanie do inwestycji bezpośrednich w akcje oraz instrumenty dłużne, jak również do inwestycji pośrednich w fundusze trzecie, które nie są zarządzane przez Santander.

W przypadku funduszy powierzonych do zarządzania firmom zewnętrznym, Santander przeprowadza analizę kompetencji ESG, która jest włączona do zapytań ofertowych, co jest szczególnie istotne w przypadku produktów charakteryzujących się inwestowaniem odpowiedzialnym społecznie.

3. Ogólne zasady i powiązania z innymi politykami

Niniejsza polityka, która określa ogólne zasady ramowe w zakresie społecznie odpowiedzialnego inwestowania, opiera się na najlepszych praktykach zawartych w międzynarodowych konwencjach i protokołach, kodeksach postępowania i istotnych międzynarodowych wytycznych dotyczących przedmiotowych zagadnień, takich jak:

- Zasady Odpowiedzialnego Inwestowania ONZ;
- Inicjatywa Organizacji Narodów Zjednoczonych Global Compact;
- Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ;
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ);
- Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka;
- Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych;
- Fundamentalne Konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO);
- Porozumienia przyjęte w trakcie Konferencji Klimatycznej COP21 w Paryżu (2015);
- Rekomendacje Grupy Zadaniowej Rady Stabilności Finansowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem;
- Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji;
- Konwencje i traktaty o nierozprzestrzenianiu broni uwzględnione w Polityce Sektora Obronnego Grupy Santander;
- Globalne Zasady Ładu Korporacyjnego ICGN (International Corporate Governance Network);
- Zasady Nadzoru Korporacyjnego OECD;
- Lokalne Kodeksy Ładu Korporacyjnego (np. Hiszpański Kodeks Postępowania na Rynkach Papierów Wartościowych (CNMV), Brytyjski Kodeks Ładu Korporacyjnego, Brazylijski Kodeks Ładu Korporacyjnego AMEC, itp.).
- Inicjatywa Net Zero Asset Managers

Uzupełnieniem są polityki Santander przedstawione na poniższym diagramie:

4. Metodologia inwestycyjna ESG, narzędzia i procesy

Grupa Santander przeprowadza ocenę według kryteriów ESG różnych aktywów, w które inwestuje, co pozwala na szersze spojrzenie na związane z nimi ryzyka dla zrównoważonego rozwoju i szanse. Ma to na celu zidentyfikowanie emitentów, którzy są lepiej przygotowani do stawienia czoła przyszłym wyzwaniom i w związku z tym posiadają polityki i systemy zarządzania o większym potencjale pozytywnego wpływu na społeczeństwo i środowisko, które umożliwiają im przewidywanie i unikanie potencjalnych ryzyk ESG.

Analiza ESG jest kompleksowym procesem obejmującym różne elementy składowe, takie jak:

- **Wyłączenia** w oparciu o charakter działalności prowadzonej przez emitentów lub na podstawie identyfikacji ryzyka w toku monitorowania potencjalnych, kontrowersyjnych kwestii. Wyłączenia te opierają się na polityce Santander, która ma zastosowanie do różnego rodzaju wrażliwych sektorów. Ponadto, inne wyłączenia mają zastosowanie w przypadku nieprzestrzegania przepisów lub są związane ze szczególnymi warunkami dotyczącymi produktów z kategorii SRI.
- **Ocena ESG**, w której zachowanie emitentów jest oceniane w odniesieniu do różnych czynników środowiskowych, społecznych i zarządczych. Do tej oceny Santander wykorzystuje informacje dostarczane przez zewnętrznych dostawców danych, wykorzystując je w swojej własnej metodologii wyceny. Metodologia ta została opracowana przez Grupę Santander i opiera się na rynkowych danych referencyjnych oraz głównych międzynarodowych wytycznych i standardach, a wynikiem jej zastosowania jest rating ESG emitentów, dla których dostępne są niezbędne do oceny dane.

Ocena firm pod kątem ESG oparta jest na koncepcji podwójnej istotności i uwzględnia wpływ kryteriów ESG na inwestycje, a także wpływ inwestycji na czynniki zrównoważonego rozwoju. Ocena obejmuje ogólne kryteria analizy – wspólne dla wszystkich sektorów – oraz kryteria szczegółowe – w zależności od sektora i rodzaju działalności – dotyczące wszystkich istotnych aspektów ESG związanych z podstawowymi obszarami tematycznymi analizy zagadnień środowiskowych, społecznych i zarządczych.

Do analizy rządów/krajów kryteria ESG dostosowane są do specyfiki każdego kraju.

Przykładowe kryteria ESG:

	Analiza spółek	Analiza rządów/krajów
	<ul style="list-style-type: none">• Strategia i zarządzanie środowiskiem• Zmiany klimatu• Zasoby naturalne• Zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola• Naturalne siedliska	<ul style="list-style-type: none">• Energia• Zmiany klimatu• Kapitał naturalny• Emisje i zanieczyszczenie
	<ul style="list-style-type: none">• Kapitał ludzki• Klient i produkt• Społeczność• Produkty i usługi o charakterze społecznym• Prawa człowieka	<ul style="list-style-type: none">• Zdrowie i odżywianie• Edukacja i dobre samopoczucie• Zatrudnienie i równe prawa
	<ul style="list-style-type: none">• Ład korporacyjny• Etyka biznesu	<ul style="list-style-type: none">• Prawa obywatelskie• Korupcja• Skuteczność rządu

Tabela podsumowująca zastosowania analizy ESG*:

* Niektóre produkty SRI mogą uwzględniać kryteria ESG inne niż wymienione w poniższej tabeli, zgodnie z polityką inwestycyjną stosowaną w każdym przypadku.

			Wszystkie Fundusze Santander	Produkty SRI
Wyłączenia	Wyłączenia w oparciu o rodzaj działalności	Wyłączenia związane z politykami Santander dotyczącymi wrażliwych sektorów ⁽¹⁾	✓	✓
		Wyłączenia dot. długu skarbowego ⁽²⁾		✓
		Wyłączenia związane z określonymi produktami SRI		✓
	Inne wyłączenia	Wyłączenia związane z analizą kontrowersji		✓
Ocena ESG	Ocena ESG	Analiza zachowań emitentów w odniesieniu do różnych kryteriów środowiskowych, społecznych i dotyczących ładu korporacyjnego. Jej wynikiem jest rating ESG emitentów, dla których dostępne są niezbędne do oceny dane.	✓	✓
	Analiza best-in-class	Analiza mająca na celu identyfikację tych emitentów, którzy osiągają lepsze wyniki w zakresie ESG. <i>Dotyczy niektórych produktów SRI zależnie od polityki inwestycyjnej.</i>		✓
	Analiza tematyczna	Analiza mająca na celu identyfikację tych emitentów, którzy w znaczący sposób przyczyniają się do rozwoju określonych kwestii społecznych i/lub środowiskowych. <i>Dotyczy niektórych produktów SRI zależnie od polityki inwestycyjnej.</i>		✓

(1) - Lista wyłączeń firm sektora zbrojeniowego powiązanych z produkcją kontrowersyjnej broni określona przez Grupa Santander (szczegóły w Załączniku II).

- Wyłączenia określone w Polityce zarządzania ryzykiem społecznym, środowiskowym i zmian klimatycznych Grupy Santander, w szczególności:

- Firmy zajmujące się poszukiwaniem i wydobywaniem ropy i gazu, dla których łączny udział działalności wywodzących się ze szczelinowania, piasków roponośnych oraz arktycznej ropy i gazu stanowi ponad 30% ich działalności ogółem.
- Od 2030 roku: wszystkie podmioty, których ponad 10% przychodów w ujęciu skonsolidowanym pochodzi bezpośrednio z energetyki węglowej oraz podmioty posiadające kopalnie węgla energetycznego, bez względu na lokalizację. Wyłączenia te będą stopniowo zastrzane do 2030 r.¹
- W przypadku innych zabronionych działań określonych w Polityce zarządzania ryzykiem społecznym, środowiskowym i zmian klimatycznych Grupy Santander (patrz Załącznik III), które mogą potencjalnie mieć zastosowanie do działalności Santander, zarządzający aktywami prowadzi stały przegląd dostępnych danych od dostawców zewnętrznych w celu określenia ich możliwego zastosowania.

(2) Emitenci o słabych wynikach w zakresie praw politycznych i swobód społecznych są wyłączeni na podstawie jednego z dwóch poniższych wskaźników:

- Indeks Demokracji: Wskaźnik określający stopień demokracji krajów na podstawie takich mierników, jak proces wyborczy i pluralizm, wolności obywatelskie, funkcjonowanie rządu, partycypacja polityczna i kultura polityczna. W skali od 1 do 10 punktów, kraje poniżej 6 punktów odpowiadają reżimom hybrydowym i autorytarnym i są wyłączone.
- Wskaźnik Freedom in the World: Wskaźnik, który mierzy stopień demokracji i wolności politycznej we wszystkich krajach i na najważniejszych spornych terytoriach na całym świecie w 3-stopniowej skali („bez wolności”, „częściowo wolny” i „wolny”) – wyłączenie krajów sklasyfikowanych jako „bez wolności”.

W przypadku funduszy trzecich, kiedy jest to możliwe ze względu na dostępność informacji, Santander przeprowadza analizę ESG w celu oceny ich zgodności z podejściem Santander do inwestowania odpowiedzialnego społecznie.

¹ Mapa drogowa prezentująca etapy zastrzania wyłączeń stosowane w Polsce przez Santander TFI S.A. znajduje się w Załączniku IV.

Analiza ta jest przeprowadzana przez globalny zespół SRI w ramach Santander, w oparciu o własną metodologię ESG i jest udostępniana zespołom inwestycyjnym w różnych jednostkach lokalnych. Dodatkowo, Zespół SRI utrzymuje stały kontakt z zespołami inwestycyjnymi w celu zapewnienia właściwej interpretacji tych informacji. Ocena ESG jest stosowana do wszystkich emitentów instrumentów dłużnych i akcji, dla których dostępne są niezbędne do oceny dane. Ocena ta jest zintegrowana z systemami do zarządzania aktywami, aby umożliwić uwzględnienie informacji związanych z ryzykami dla zrównoważonego rozwoju w decyzjach inwestycyjnych.

5. Głosowanie i zaangażowanie

Santander monitoruje spółki, w które inwestuje w celu ochrony interesów swoich klientów, wspierania długofalowego generowania wartości, zarządzania ryzykiem i promowania ładu korporacyjnego w spółkach. W związku z tym, Santander prowadzi działania związane z głosowaniem i zaangażowaniem, w oparciu o *Politykę zaangażowania w spółki notowane na rynku regulowanym oraz stosowania środków nadzoru korporacyjnego*.

Głosowanie

Polityka wykonywania prawa głosu ustanawia wytyczne, które należy uwzględnić w procesie głosowania na dorocznych walnych zgromadzeniach (oraz na ewentualnych nadzwyczajnych walnych zgromadzeniach) spółek, w które inwestuje Santander. Polityka ta jest dostosowana do obowiązującego prawodawstwa i dobrowolnych kodeksów promujących najlepsze praktyki oraz jest zgodna z odpowiednimi celami każdego portfela. Santander dąży do skorzystania ze swojego prawa głosu, kiedy tylko jest to możliwe i kiedy koszty związane z wykonywaniem prawa głosu nie przekraczają potencjalnych korzyści. Informacje niezbędne do podjęcia decyzji o sposobie głosowania pochodzą z różnych źródeł, w tym z analiz wewnętrznych, i mogą uwzględniać zalecenia zewnętrznego doradcy (*proxy advisor*).

Zaangażowanie

Santander dąży do zrealizowania dwóch celów prowadząc dialog oraz angażując się w spółki, w które inwestuje. Z jednej strony chce dogłębnie zrozumieć model biznesowy emitentów, ich ryzyka i szanse. Z drugiej strony promuje zmiany mające na celu doskonalenie strategii, zarządzania i sprawozdawczości w zakresie aspektów środowiskowych, społecznych i zarządczych o istotnym znaczeniu dla każdego emitenta.

Polityka zaangażowania określa podstawowe zasady związane z działaniami w zakresie zaangażowania, które koncentrują się na kwestiach, które są najbardziej istotne i mają większy wpływ na wartość aktywów.

6. Przejrzystość

Grupa Santander oczekuje od emitentów sprawozdań na temat czynników związanych z ESG, które są istotne dla ich działalności i które mogą mieć znaczący wpływ na analizy i decyzje inwestorów i innych interesariuszy.

Ponadto bycie odpowiedzialnym za inwestycje oznacza przejrzystość co do sposobu, w jaki Grupa Santander bierze pod uwagę aspekty ESG w swoich decyzjach inwestycyjnych. Dlatego też Santander umożliwia zainteresowanym osobom wgląd w swoją politykę społecznie odpowiedzialnego inwestowania, która jest dostępna na stronie internetowej.

Ponadto Santander ściśle monitoruje i wypełnia wymagania w zakresie sprawozdawczości przewidziane w przepisach prawa każdej jurysdykcji oraz wymagania wynikające z przestrzegania dobrowolnych inicjatyw lub standardów.

Grupa Santander zobowiązuje się do promowania przejrzystości i dba o to, aby wszyscy interesariusze otrzymywali na czas rzetelne, dokładne i aktualne informacje dotyczące społecznie odpowiedzialnego zarządzania inwestycjami. W tym celu, Santander promuje ciągłe doskonalenie systemów sprawozdawczych, aby dostarczać lepsze informacje na temat uwzględniania kryteriów ESG w procesach inwestycyjnych, jak również informacje dotyczące wykonywania prawa głosu i działań w zakresie zaangażowania.

7. Właściciel polityki i aktualizacje

Treść niniejszej polityki podlega procesowi ciągłego doskonalenia, który jest realizowany w ramach okresowych przeglądów niniejszego dokumentu.

Polityka ta została zmodyfikowana po raz ostatni w lutym 2024 r.

Załącznik I: Definicje

Grupa Santander, Santander: Spółki z Grupy Santander, w tym: Banco Santander S.A., Santander Bank Polska S.A., SAM Investment Holdings S.L., w zależności od zakresu.

Społecznie odpowiedzialne inwestowanie: Rodzaj inwestycji, w przypadku których w analizach i procesach inwestycyjnych stosuje się zarówno kryteria finansowe jak i pozafinansowe.

Obowiązki powiernicze: Prawne zobowiązanie jednej ze stron do działania w najlepszym interesie drugiej strony. Najważniejsze obowiązki powiernicze to działanie w najlepszym interesie klienta, unikanie konfliktu interesów (obowiązek lojalności) oraz działanie z należytą dbałością, fachowością i starannością (obowiązek ostrożności).

Kryteria ESG: Kryteria środowiskowe, społeczne i zarządcze (z ang. **E**nvironmental, **S**ocial, **G**overnance).

Prawo głosu: Prawo wspólników/akcjonariuszy do głosowania na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy w sprawach dotyczących polityki korporacyjnej, w tym do podejmowania decyzji o składzie zarządu, inicjowania działań korporacyjnych, dokonywania istotnych zmian w działalności spółki, itp.

Zaangażowanie: Praktyka polegająca na monitorowaniu działań przedsiębiorstw i nawiązywaniu z nimi dialogu w celu uzyskania dokładniejszych informacji na ich temat oraz promowania zmian w zakresie strategii, zarządzania ryzykiem, osiągniętych wyników ESG itp.

Załącznik II: Aktywności zabronione zgodnie z Polityką sektora zbrojeniowego

Polityka sektora zbrojeniowego Grupy Santander stanowi, że zgodnie z jej wartościami i zasadami opartymi na poszanowaniu praw człowieka oraz w interesie pracowników, klientów, akcjonariuszy i ogółu społeczeństwa, Grupa Santander nie będzie angażować się w finansowanie ani wspieranie produkcji, handlu, usługi dystrybucji lub konserwacji następujących materiałów zdefiniowanych poniżej jako zakazane:

- miny przeciwpiechotne,
- amunicja kasetowa²,
- broń chemiczna lub biologiczna,
- broń jądrowa,
- amunicja zawierająca zubożony uran.

Santander nie będzie się również angażować w finansowanie osób fizycznych, korporacji lub krajów objętych embargiem na broń i/lub sankcjami nałożonymi przez Unię Europejską, Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Stany Zjednoczone, Biuro ds. Kontroli Aktywów Zagranicznych (OFAC) lub ONZ.

W przypadku działalności inwestycyjnej Polityka sektora zbrojeniowego jest stosowana zgodnie z listą wyłączonych spółek zdefiniowaną przez Grupę Santander dla wszystkich funduszy, stosując kontrole przedtransakcyjne oraz wykluczając każdą spółkę posiadającą ekspozycję na tę działalność w produktach SRI na podstawie dostępnych danych dostarczonych przez dostawców zewnętrznych.

² Definicja amunicji kasetowej zgodnie z Konwencją dot. amunicji kasetowej, Dublin 2008.

Załącznik III: Aktywności zabronione zgodnie z Polityką zarządzania ryzykiem społecznym, środowiskowym i zmian klimatycznych

Ropa i gaz:

- Nowe finansowanie działalności w obszarze *upstream* przetwarzania ropy naftowej, z wyjątkiem transakcji dotyczących konkretnego finansowania nowych obiektów energetyki odnawialnej.
- Finansowanie nowych klientów związane z projektami dla projektów typu *greenfield* w zakresie wydobycia ropy naftowej³.
- Wszelkie projekty lub rozbudowa istniejących obiektów zlokalizowanych na północ od północnego koła podbiegunowego;
- Projekty dotyczące poszukiwania, opracowania, budowy lub rozbudowy obiektów związanych z niekonwencjonalnym wydobywaniem ropy i gazu (np. piaski bitumiczne / szczelinowanie / metan z pokładów węgla);
- Firmy zajmujące się poszukiwaniem i wydobyciem, dla których działalność związana z niekonwencjonalnymi złożami ropy i gazu i/lub złożami ropy w Arktyce stanowi znaczącą część ich rezerw lub ponad 30% ich działalności.

Produkcja energii:

- Od 2030 roku: wszelkie podmioty, które czerpią ponad 10% swoich przychodów, na poziomie skonsolidowanym, z produkcji energii z węgla.
- Finansowanie projektów budowy/ rozbudowy elektrowni opalanych węglem, bez względu na lokalizację, lub budowy/ rozbudowy związanej z nimi infrastruktury.
- Finansowanie nowych klientów posiadających elektrownie węglowe, z wyjątkiem transakcji dot. konkretnego finansowania związanego z energią odnawialną.
- Elektrownie jądrowe w następujących przypadkach:
 - o Państwo-gospodarz⁴ nie jest członkiem Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA).
 - o Państwo-gospodarz nie ratyfikowało Konwencji bezpieczeństwa jądrowego, Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych lub Wspólnej konwencji w sprawie bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (lub nie podjęło odpowiednich działań w celu dostosowania się do wymagań zawartych w powyższych konwencjach).
 - o Państwo-gospodarz nie ratyfikowało Traktatu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej i Międzynarodowej Konwencji o zwalczaniu aktów terroryzmu jądrowego.
 - o Państwo-gospodarz nie posiada krajowej agencji bezpieczeństwa jądrowego (NSA), która:
 - prowadzi działalność, jest niezależna i zdolna do tworzenia otoczenia regulacyjnego, stawiającego wymóg stosowania dobrych praktyk środowiskowych i społecznych, w okresie funkcjonowania elektrowni jądrowej;
 - jest upoważniona do prowadzenia inspekcji i w stosownych przypadkach do nakładania sankcji;
 - stosuje zasady zgodne z rekomendacjami IAEA.

Górnictwo i metalurgia:

- Od 2030 r. wszelkie ekspozycje związane z wydobyciem węgla energetycznego, bez względu na lokalizację.
- Nowi klienci prowadzący projekty dot. kopalni węgla energetycznego bez względu na lokalizację, z wyjątkiem transakcji dotyczących specjalnego finansowania energii odnawialnej. W tych wyjątkach klient musi mieć solidny, wiarygodny plan z weryfikowalnymi celami, które pokazują, że klient nie będzie miał węgla energetycznego do 2030 r.

³ Jako *greenfield* rozumiane będą te projekty, dla których pozwolenie wydano po maju 2021 r.

⁴ Państwo-gospodarz oznacza kraj, w którym zlokalizowany jest reaktor (urządzenie) jądrowe, oraz w którym znajduje się siedziba klienta lub jego podmiotu dominującego.

- Finansowanie projektów nowych, lub rozbudowy istniejących, kopalni węgla energetycznego.
- Finansowanie projektów budowy/ rozbudowy infrastruktury związanej z kopalniami węgla energetycznego, gdzie przewidywane przychody z działalności związanej z wydobyciem węgla wyniosą ponad 30% przychodów projektu w ciągu pierwszych pięciu lat.
- Wydobycie, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu azbestu.
- Wydobycie i wprowadzanie do obrotu nieoszlifowanych diamentów, które pochodzą z krajów uczestniczących w konfliktach zbrojnych albo które nie posiadają certyfikatu Kimberley⁵.
- Działalność wydobywcza związana z minerałami, wydobywanymi z obszarów objętych konfliktem (*conflict minerals*), które nie podlegają odpowiednim procesom certyfikacji⁶.
- Działalność wydobywcza prowadzona bez procesów zapobiegających usuwaniu odpadów górniczych w obszarach położonych nad rzekami lub w płytkich wodach morskich (bez zbiorników odpadów poflotacyjnych lub składowania odpadów metodą *dry stack*);

Surowce miękkie (soft commodities):

- Pozyskiwanie i sprzedaż rodzimych gatunków drewna egzotycznego bez certyfikatu FSC.
- Podmioty przetwarzające olej palmowy, które nie należą do RSPO.
- Zagospodarowanie zalesionych torfowisk na obszarach geograficznych wysokiego ryzyka⁷.

⁵ System certyfikacji Procesu Kimberley (KPCS - Kimberley Process Certification Scheme) to system certyfikacji wprowadzony w 2003 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w celu zapobiegania wprowadzaniu do obrotu surowcem diamentowym tzw. "diamentów pochodzących z terenów dotkniętych konfliktami", które mogą być wykorzystywane do finansowania wojen lub działań łamiących prawa człowieka.

⁶ <https://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/conflict-minerals-regulation/regulation-explained/> - https://en.wikipedia.org/wiki/Conflict_resource

⁷ Obszary geograficzne wysokiego ryzyka definiuje się jako: wszystkie kraje afrykańskie, Argentyna (prowincje Chaco, Formosa, Santiago del Estero, Salta i Tucumán), Boliwia, Brazylia (regiony Amazonia Legal i północnowschodni), Kambodża, Chiny, Kolumbia, Ekwador, Estonia, Gwatemala, Gujana, Honduras, Indie, Indonezja, Laos, Łotwa, Litwa, Madagaskar, Malezja, Meksyk, Myanmar, Nikaragua, Panama, Paragwaj, Papua Nowa Gwinea, Peru, Rosja, Wyspy Salomona, Tajlandia, Wietnam oraz każdy klient określający obszar geograficzny, w którym działa, jako „nieznany”. Lista obszarów geograficznych wysokiego ryzyka będzie okresowo aktualizowana w celu uwzględnienia ekspansji działalności rolniczej.

Załącznik IV: Mapa drogowa wprowadzania wyłączeń podmiotów, których ponad 10% przychodów w ujęciu skonsolidowanym pochodzi bezpośrednio z energetyki węglowej oraz podmiotów posiadających kopalnie węgla energetycznego

Santander TFI S.A., uwzględniając charakterystykę lokalną rynku, ustala poniższą mapę drogową dla wyłączeń podmiotów pochodzących z sektora energetycznego:

	2023	2025	2026	2027	2030
Produkcja energii elektrycznej z węgla jako % przychodów emitenta	60%	60%	30%	30%	10%
Produkcja (wydobycie) węgla energetycznego jako % przychodów emitenta	25%	15%	10%	0% (brak ekspozycji)	0% (brak ekspozycji)

Jednocześnie, ze względu na specyfikę lokalną rynku, w szczególności niską płynność na rynku wtórnym, inwestycje w instrumenty dłużne spółki PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., stanowiące składowe funduszy inwestycyjnych na dzień 31.12.2023 roku, mogą nimi pozostawać do terminu zapadalności emisji, nie dłużej niż do 21 maja 2029 roku.

Wskazana wyżej mapa drogowa nie dotyczy instrumentów finansowych emitowanych przez Jastrzębską Spółkę Węglową S.A., traktowaną jako producenta węgla koksowego.